

Utbildningsdepartementet
Diarienummer U2025/01933

**Yttrande - remiss, Utbildningsdepartementets promemoria
Registerkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar,
U2025/01933**

Örebro kommun har tidigare under året yttrat sig över Utbildningsdepartementets promemoria U2025/01126 med förslag till utökade registerkontroller inom utbildningsväsendet och ny grund för avskiljande av studenter.

Föreliggande promemoria innehåller kompletterande och utökade förslag till de registerkontroller som föreslås i U2025/01126.

Förlängd svarstid är beviljad till 21 januari 2026.

Övergripande synpunkter

Örebro kommun ser positivt på möjligheten till ökad registerkontroll för personer som eventuellt skulle kunna komma och arbeta i de kommunala verksamheterna.

Det kommer finnas ett filter i anslutning till högskoleutbildningen som bidrar till att personer som inte bör genomgå utbildningen inte heller kommer göra det.

Örebro kommun vill påpeka att det behöver göras en helhetsöversyn över möjligheten till olika typer av kontroller och inte separera denna möjlighet till specifika sektorer. Detta blir inte minst viktigt ur ett arbetsrättsligt perspektiv, eftersom en arbetsgivare behöver ha arbetsgivarperspektivet, med allt vad det innebär i fokus. Förslaget kan ses som att kommunen minskar risken att anställa "fel" personer i de kommunala verksamheterna. Fast ett medskick blir att man också behöver ha i beaktande att personer som redan är anställda kan bli föremål för utökad kontroll i samband med att de väljer att vidareutbilda sig inom universitet och högskola.

Registerkontroll vid antagning till vissa högskoleutbildningar

Örebro kommun ställer sig bakom utredningens uppfattning att också enskilda utbildningsanordnare ska omfattas av kravet på registerkontroll inför antagning till samtliga högskoleutbildningar som leder till legitimationsyrken inom pedagogisk verksamhet, utbildning samt hälso- och sjukvård. För alla huvudmän (statlig högskola/universitet och enskild utbildningsanordnare), ska registerkontroll göras före antagning till alla utbildningar som leder till legitimationsyrken inom utbildningsväsendet liksom inom hälso- och sjukvård/vård och omsorg. Det ska i enlighet med utredningens förslag gälla även för utbildning av obehörig personal inom ramen för VAL-förordningen och utbildningar som kompletterar utländska examina.

Registerkontroll i samband med vidareutbildning

Utredningen diskuterar behovet av registerkontroll vid antagning till utbildning med förkunskapskrav såsom lärarutbildning som kvalifikationskrav för att bli antagen till speciallärar- och specialpedagogutbildning. Örebro kommun anser liksom utredningen att samma krav på registerkontroll ska gälla som förutsättning för antagning till dessa utbildningar. Den som inte förekom i Belastningsregistret vid antagning till grundutbildningen kan ha begått brott under utbildningstiden eller under pågående anställning om personen vidareutbildar sig senare i sitt arbetsliv.

Skyldighet för rättsväsendet att underrätta om fällande domar

Örebro kommun anser att utredningen med stöd av majoriteten av remissinstanserna som åberopas gör en korrekt bedömning att det skulle innebära en stor administrativ börda för domstolar eller åklagarmyndigheter att undersöka om personer som dömts för brott studerar till något av de legitimationsyrken där det föreslås bli möjligt att avskilja studenter från utbildning på grund av fällande dom. Däremot delar Örebro kommun inte utredningens uppfattning att det, på samma sätt som i ett anställningsförhållande, finns tillräckliga möjligheter för utbildningsanordnaren att få kännedom om den fällande domen på annat sätt. En arbetsgivare får i allmänhet kännedom om att arbetstagaren är misstänkt eller dömd för brott genom information från den anställda själv, från kollegor och andra personer i verksamheten eller genom att arbetstagaren inte kommer till arbetet. Bedömningen blir därför att den studerande har mer att förlora på att berätta själv och att det är lättare att undanhålla informationen under utbildning än i kontakt med en arbetsgivare.

Ett medskick på en lösning skulle kunna vara att utbildningsanordnaren vid antagning till utbildningen begär samtycke att inför varje termin eller början av nytt läsår få inhämta utdrag ur Belastningsregistret på samma sätt som inför antagnings beslut. Ett alternativ är fortlöpande information om att den som förekommer i Belastningsregistret och är dömd för de brott som föreslås ingå i brottskatalogen inte kommer att kunna arbeta inom det eller de yrken utbildningen leder till för att ge studenten incitament att avbryta utbildningen. Det är i linje med utredningens resonemang att den som förekommer i Belastningsregistret kan avstå från att ansöka till en utbildning som fordrar registerkontroll inför antagning.

Karriärväxling och vidareutbildning under pågående anställning

I denna promemoria finns ingen komplettering av förslagen om registerkontroll av redan anställda. En sådan registerkontroll kommer att kunna ske i samband med att arbetstagaren söker annan befattning efter utbildning då registerkontroll görs som del i gängse rekryteringsprocess för slutkandidater.

John Johansson (S)
Ordförande kommunstyrelsens